

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Mars hall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

La carte.

În »Călimdarul Poporului« în luna August la sfaturi și termine aflăm următorul sfat pentru părinții cu copii de școală:

În luna viitoare se încep școlile; dacă ai băiați, pregătește-te cu cele de lipsă pe atunci!

Da, în adevăr în luna viitoare, în Septembrie se deschid porțile școlilor pentru a primi în salele de învățământ pe băiații mai mici și mai mari, pe băiații, cari obligați sunt a învăța carte în școlile populare, sătești, și pe băiații și tinerii cari vreau să-și câștige învățatură în școlile de mijloc și în cele mai înalte, la universități sau la teologii.

Ce se ține de aceștia din urmă, nu avem mult de zis în foaia noastră, care e menită pentru a da sfaturi și povețe în deosebi poporului plugar și meseriașilor și neguțătorilor noștri. Sânt vrednici de laudă negreșit acei părinți, fie țărani, fie domni, cari își dau copii la școlile dela orașe, la gimnasii și școlile înalte, de oare-ce lipsă mare avem de oameni cu carte, de bărbați luminați, cari se știe conduce poporul pe căi bune, se-și știe apăra interesele și a-și scuti de împilări și de rele. Și aci numai atâta observăm, ceea-ce de altcum am zis-o și am dezvoltat-o mai pe larg și de alte-ori, că bine este atât pentru întărirea și dezvoltarea noastră ca popor, cât și pentru singuratici și familii, ca se aplicăm băieți cu carte, băieți buni, pe cariere practice, cum sânt meseriile și negoțul. Aceasta cu deosebire acolo, unde sânt mai mulți

băieți în o familie și creșterea lor pe la școlile înalte e împreună cu mari cheltuieli și greutate

Să trecem deci la învățatura de carte a băieților de țeran. Aici învățatul sau mai bine zis mergerea la școală e obligatoare. Aceasta nu e numai la noi, ci și în alte multe țeri. Statul a voit adecă să lătească în popor știința de carte și astfel să-și ridice la o stare tot mai bună, dar' temându-se, că poporul neștiutor de carte nu va ști prețui foloasele învățaturii și astfel de voie bună nu-și va da copii la școală, a hotărât să-și oblige la aceasta.

Și în adevăr, ocârmuitorii țărilor bine au calculat. Omului neștiutor de carte nu-i place învățatura și ține școala de un lucru netrebnic. N'avem decât să ne examinăm noi pe noi și vom vedea, că așa este. Țăranii noștri mai de mult se arătau tare nepăsători față de școală. Numai cu încetul a pătruns tot mai mult în șirurile lor credința, că zău, învățatura e și bună, e și de lipsă. Dar' și azi se află destui, cari zic, că cum a trăit moșul și ea fără carte, va trăi și copilul meu și numai sila îi poate face a-și da copii la școală. Pentru aceștia școala e numai o povară și vremea petrecută cu învățatul, e timp pierdut.

Aceștia sânt rătăciții, căci în adevăr părerile și credința aceasta a lor e greșită și în împotrivire cu lumea de azi și cu împrejurările, în cari trăim. Oameni de aceștia nu ved, că în lumea de azi fără pic de carte ești numai jumătate de om sau asemenea unui dobitoc, pe care îl duci încătrău îți place? Nu ved, că fără a ști baremi

scrie și ceti, ești tras-împins de toți, ești coada tuturor, apoi măcar se fi cât de cuminte și cât de chipeș?

Și aceasta așa este în adevăr! De aceea trebuie să iubim învățatura, să ne dăm cu drag copiii la școală, căci ei ne vor binecuvânta, când vor fi în vârstă. Ear' de altă parte se nu ne codim a face jertfe pentru școlile, căci jertfele aceste vor aduce fructe bune. Apoi trebuie să știm, că nici un lucru bun nu se face fără jertfe. Ear' lucru mai bun ca școala nu este, decât biserică, mama școlii.

În privința aceasta n'avem decât să privim la popoarele mai culte ca noi, la Nemți, Francezi, Svedieni, Danezi etc. În țările acestora sânt foarte rari țărani fără știință carte, și aceia dintre bătrâni; tinerii știu cu toții de-a rîndul scrie, ceti și socoti. Ei, și eată, aceste popoare sânt cele mai înaintate și în cultură și în stare materială și morală. Pentru-ce? Pentru-că învățatura de carte îți deschide mintea, te face să poți deosebi răul de bine, îți dă tărie și încredere în tine însuși.

De aceea zicem la începutul anului școlar iubiților noștri țărani: iubiți învățatura, dați-vă copii la școală, dacă nu voiți să rămâneți vecinic coada tuturor și slugă la dârloagă.

Ministrul președinte al României dl Dimitrie Sturdza, a sosit Mercuri săptămâna trecută la Viena, venind dela Gastein Joi a făcut o vizită ministrului de externe Goluchowsky, cu care s'a întreținut mai lung. Visitei acesteia îi se dă însămnătate politică.

FOIȚA.

Cerșitorul.

— Baladă Poporală. —

Impărtășită de **Th. A. Bogdan** inv. în Bistrița.

În mijloc de sat
La podul stricat
Cerșitor cânta
Și din graiu grăia:
»Frunzute rotate
Bate Doamne bate,
Da țările toate,
Că de mic, de mic
Pe min' m'o pornit
La amar robit,
Pentru că-am iubit
Fată tinerea
Fată frumoșia,
Trecător zicea:
»Spune-mi ce-ai pățit
De ești la cerșite?
Cerșitor cânta:

»Frunză de pe rit
Fost-a pe pământ
Fată tinerea
Fată cinășea
Fată frumoșea,
Și noi ne-am iubit
Până maică-sa
Până taică-sa
Pe ea 'mi-o lua
Pe ea 'mi-o ducea
Pe ea 'mi o purta
Lumea de a latu
Să n'o ved altu,
Io m'am supărat
Averi 'mi am prădat
Lumea am d'umblat
Pe ea s'o găsesc
Pe ea s'o iubesc,
Până auzii
Că ea de necaz
Glonț prin cap ș'o tras,
Până am d'aflat
Că s'o împușcat,
Io de necăjit

În luptă-am pornit
Cu gând de murit,
Dară n'am murit
Fără 'mi-am scrintit
Un picior de tot
Și o mână din cot
Și m'am tilăvit
De umblu 'n cerșite.
Trecător zicea:
»Nime 'n lume n'are
Un păcat mai mare
Ca cin' despărtește
Dragoste curată
De-un fecior 'și-o fată

Ursita.

(Auzită dela Deneș Tocaciu, bărbat în vârstă. Vețel).

Crenguță din măiestosul stejar roman prăbușit de veacuri — poporul românesc ici-colea arată credințe făurite de creerii străbunilor, multă vreme înainte de ce el s'ar fi născut. Așa de pildă Romanii vechi credeau în »fatum« că adecă ori-ce se întâmplă cu omul pe sub soare, aceea trebuie să se în-

Incredințarea României. În legătură cu mișcările din Macedonia, foaia »L'indpendence Roumaine« din București întărește svonul, că Germania, Anglia Austro-Ungaria și Italia vor să dea României însărcinarea de a intra cu armată în Bulgaria și a sugruma revoluția, la casă că Bulgarii nu s'ar astîmpăra cu agitațiile lor în Macedonia. Cu toate acestea nu se poate ști, întru cât e adevărată această știre.

Ministrul comun de finanțe în Bosnia. Noul ministru comun de finanțe al monarhiei noastre, baronul Burian, va face o călătorie mai lungă prin Bosnia și Hertegovina. Timpul călătoriei nu e hotărît încă.

Steagul Cehilor. Steagul național al Cehilor e alb-roșu. Foaia cehă din Praga, »Narodny Listy« ocupându-se cu afacerea steagului ceh, zice, că deregătoriile sînt datoare a apăra acest steag și cere, ca alături de steagul negru-galben, la ori ce festivitate, să fie arborat și steagul național ceh în întregă Bohemia, chiar și acolo, unde populațiunea e germană.

Regele Eduard în Viena. Regele Angliei sosește luni la Viena pentru a face vizită monarhului nostru. La gară va fi primit de Maiestatea Sa și de archiduci, ministri etc. Regele își va avea locuința în palatul împăresc Marți și Miercuri vor fi primiri, sêrbări etc. ear' Joi regele va pleca din Viena.

Maiestatea Sa Regele și împăratul nos.ru a plecat din B-pesta în 28 l.c. la Viena, unde rămâne până în 3 Sept. c. Atunci pleacă apoi la manevrele din Ungaria. Numai după aceea va urma rezolvarea crizei.

temple căci ziceau ei: »...Sic volvere parcas« cum zicem noi astăzi: »Așa 'i-a fost ursita«. Romanii credeau în trei fete de frumusețe răpitoare: Clotho, Lacșesis și Atropos, dintre cari una ține furca, alta toarce firul vieții omului și a treia îl taie cu foarfeca.

Ursitoarele Românilor nu sînt decât Parcele vechilor Romani. În deosebitele părți locuite de »floarea lui Traian« altcum și altcum se vorbește despre ursitori. Mai de obște se crede, că ursitoarele sînt șapte — pe alocurea nouă — fete mândre și atot pricepute, cari vin în noaptea a treia de a nașterea pruncului și țin sfat în casă, în jurul unui blid cu apă, de marginea căruia sînt propțite 7—9 linguri. Dela hotărîrea lor nu este scăpare.

Spune povestea, că într'o casă cu stare s'a născut un ficioraș. Ursitoarele au hotărît, ca pruncul când va implini șesespzece ani să împuște pe tatăl seu și să fie bărbat mamei sale. Pe acele vremi spun, că și moașele puteau lua parte la sfatul ursitorilor și auziau tot ce se ursea. Nepoata, adevărată mama

Maghiarii și Cehii. Deputații cehi Baxa și Fressl au ținut vorbiri înaintea alegătorilor lor despre cererile Maghiarilor. Baxa a zis, că dacă se vor împlini cererile maghiare, Cehii vor arăta, că este și drept public de stat ceh. Fressl a provocat pe deputații cehi să lucre împotriva pactului cu Ungaria

Din Roșia-de-săcaș.

De pe Săcaș, 25 August n. 1903.

Mare nenorocire s'a întemplat în 19 August, ziua sêrbătoarei »Schimbării la față« în comuna Roșia-de-săcaș. Era cam pe la orele 2 d. a., când deodată toate stradele rêsunau de strigătele îngrozitoare: foc! foc.

Nu departe de noul edificiu și locaș D-zeesc — podoaba comunii și fala roșienilor — ca dinti'un vulcan a erupt din coperișul casei unui țeran, un lung sul de foc, cu atâta putere, încât, pe lângă toate ostenelele mulțimei, adunate de a-l localisa, abia câteva momente trecură și deja opt familii erau împresurate de flacări. Case, stoguri de grâu, clăi de fân, toate au fost nimicite de flăcările nemiiloase ale focului, așa că opt familii, cari poate mai nainte în privința stării materiale erau între frunțașii comunei, acum sînt avisate la mila credincioșilor.

Nu s'a putut constata, care a fost cauza acestui mare foc, mai mult sigur însă că negrija, care de mulțori îi aduce pe țeranii nostri la sapă de lemn.

Dar' ori-care să fi fost cauza, totuși rămâne adevărat aceea, că sêrmanii economi, cari mai nainte cu fața veselă priviau la recolta lor de peste an, adunată în clăi și jirezi, din care apoi se și poată acoperi toate greutățile și necazurile, acum plâng și se tênguesc, ca odinioară profetul Eremia pe ruinele Ierusalimului, udând cu lacrimi cenușa rămasă în urma focului.

Și trebuie să plângă și să se bocească ori-care Român, căruia îi zace în inimă binele și fericirea neamului seu, căci de bună seamă mulți din acești sêrmani nefericiți vor fi siliți să-și părăsească țeara strămoșească,

pruncului întreba dela moașă ursita pruncului. Aceasta după nițică șovăire îi spuse, că eată când va fi băiatul de șesespzece ani va împușca pe tatăl seu și se va cununa cu mamă-sa.

— Vai de mine!... strigă mama la auzul mirăzeniei. Dumnezeule, ce să știu eu face? Știi ce moașă, lucru bun nu e. Dar' uite copilul e crud, nepriceput... îi puni mâna în gât și e trecut peste dureri...

— Doamne ferește! Eu cu mâinile mele să fac moarte de om? Să-mi dai lumea cu...

— Știi dar' ce? Eu cu mâna mea îl înfășii și îl pun în leagăn... tu îi dai calea pe Murăș.

Se înțeleseră. Undele line ale Murășului îmbrățișară leagănul și 'mi-l duseră la vale, ear' moașă se uita pierdută în urmă-i, până nu se mai văzû.

Trecû o zi, trecură două și nici po-mană prin sat de copil. »De bună seamă l'o înghițit apa«, se gândea mama lui. Nu trecû anul și mama îl uită ca-și-când nici n'ar fi avut copil pe lume.

uând drumul cătră America sau România.

Economilor nostri deci le poate servi de pildă cazul acesta trist, ca până-când mult-puținul fruct al ostenelelor sale va fi adunat în grânare, să mai lasă ciubucul la o parte, căci un chibrit de multe ori poate nimici o comună întregă.

Vlr.

La o alegere de notar.

Ca răspuns la corespondența noastră cu titlul de mai sus din Tălmăcel, ni-se scriu următoarele, pe cari le dăm pentru a nu fi acușați de parțialitate:

Dle »Sucală«! Un mai potrivit pseudonim să fi tot căutat nu-ți pute-ai afla. Insușirea cea mai bătătoare la ochi, ba pardon la... urechi, a acestui instrument — după-cum vei ști poate — e larmă multă și puțină ispravă; fie, dacă-ți place n'am nimic în contră, folosește-l și mai departe.

Ceea-ce mă îndeamnă pe mine a reflecta la espectorările d-tale, nu e decât simțul de dreptate și echitate, pe care d-ta se vede, că numai din auzite îl cunoști, adevă terminul, dar' nu însușirea.

Permite-mi însă dle »Sucală« a-ți adresa numai câteva întrebări, și anume:

1. E »volnicie« procedura »fibrului«, care se îngrijește, ca în comunele din cercul seu să fie aplicați numai oameni, despre care știe din propria convingere, că sînt cei mai apți pentru respectivele posturi și pentru a ajunge la aceasta se bazează pe dreptul ce 'i-l dă legea espres, escludend pe cei nedemni din candidație?

Spune-mi un singur primpretor din comitatul Sibiiului, care la ori și care alegere de notar, medic ș. a., ar fi recurs la mijloace, la de cari te provoci d-ta?

Nu a ferit chiar casurile excepționale d n candidație comunele de pericole și necazuri, pe cari numai dl »Sucală« nu le vede?

3. Crezi d-ta, că cu astfel de lucruri îți vei ajunge scopul contra voinței șefului legal?

Dumnezeu — alduitul — se îngrijă bine de pruncul nevinovat, că-i trimise în cale un părinte bun de mănăstire, care cu dragoste 'l-a scos din leagăn și 'l-a crescut între călugări, până se făcû mare.

Când împ'inî băiatul șesespzece ani, nu mai avea stare. Alta și nimic că el pleacă afară din mănăstire; îl prinse dorul de pribegire. Călugării ori-cum încercară să-l opăcească — nu isbutiră.

Acum băiețandrul luând drumurile și câmpiile de-arëndul, ajunse la un deal cu vii întinse. Era pe vremea când strugurii sînt în pârgă. Trecend pe lângă gard, dete de un om și îi zise: »Bună ziua!«

— Bună să-ți fie inima! dar' de unde și până unde?

Vin de departe și caut gazdă să mă bag slugă.

— Bine, fêtul meu! Eu sînt stapânul viilor acestora. Ce ai zice să te bag pândar la vii?

Ce să zic? Știu că n'aș sgodi-o rêu. Se tomniră.

4. Crezi d-ta, că prin astfel de apucături faci vre-un serviciu comunei Tălmăcel, care azi stă în preajma unor afaceri de deosebit interes pentru ea?

5. Sînt cei 3 candidați ai »fibi-rului« oameni mai inferiori, decât »omul« din chestie?

6. Sînt acei 3 candidați zulu-caferi sau sînt Români, cel puțin așa de vrednici ca și »omul«?

7. Sînt aceia »străini« de legee și biserica dlui »Sucală«? de sigur da »legea« lui, da.

Răspunsul la aceste întrebări e indiferent.

Comunei Tălmăcel, resp. reprezentanței aceleia îi zic, se nu se lase seduse de oameni, cari numai interesele proprii le urmăresc, la ale comunei însă nu se gîndesc, că dacă s'ar gîndi ar purcede altcum. Gîndească-se fiecare membru din reprezentanță, că e responsabil de ceea-ce face, lui înșiși, celor cari l-au ales și urmașilor.

„Clocanul“.

*

După informațiile, ce le primim, din loc vrednic de toată credința, aflăm, că dl primpretor în acest cas, ca și întotdeauna, a purccsc stăpînit de cele mai bune intenții — față de comuna Tălmăcel. Nu e deci adevărată știrea corespondentului nostru, că prin cei trei candidați ar fi intenționat »a băga ceartă între frați«.

Mai departe, ce se ține de afirmata »volnicie« și »alegere silnică« asemenea nu e adevărată, căci dl primpretor s'a folosit numai de dreptul dat lui prin lege, candidând în interesul comunei pe trei concurenți din cei mai apti, după cea mai bună a sa convingere, cum se spune și în corespondența de mai sus.

În fine sîntem informați, că dl primpretor nu a »sforțat« pe primar să-și dea votul pentru unul din cei trei candidați, ci i-a zis simplu, că poale să-și dea votul, dacă vrea.

Am dat aceste rectificări în interesul adevărului.

DIN LUME.

Grecia și Turcia.

Foaia engleză »Daily Telegraph« e informată din Constantinopol, că acolo au sosit trei oficeri greci, cu însărcinarea de-a încheia în numele Greciei un tratat de alianță cu ocârmuirea turcească.

Înțelesul ar fi așa, că în cas de lipsă Grecia se dea ajutor militar Turciei, ear' în schimb Turcia își va da învoială la împreunarea Cretei cu Grecia.

În Macedonia și în alte părți ale Turcie istările sînt neschimbate. Luptele între bandele bulgare și armata turcească urmează mai departe, cu ucideri, cruzimi, aprinderea satelor, jefuiri etc. Toate aceste le fac amîndouă părțile, adevă și răsculații și Turcii.

Pe când sfîrșitul acestor lupte nu se poate prevedea, că ce va fi, Turcia a mulțumit pe depiîn pe Rusia pentru vătămarea, ce a suferit-o priu uciderea consulului ei, Rostovsky.

Eată știrile mai nouă.

Sate aprinse.

În sangiacul Kirkilise, aproape de Constantinopol, răsculații au jefuit și aprins 20 de sate turcești, în urma vestei, că flota rusească a apărut în apele turcești.

Din localitatea Iniada, unde a sosit flota toți Turcii au fugit. Numai 25 locuitori au rămas.

»Franfurter Zeitung« scrie, că pe când flota rusă s'a apropiat de Iniada, s'a văzut de departe cerul roșu ca sângele. Erau satele aprinse de răsculați. Priveliștea era îngrozitoare.

Turcii măcelăresc

În vilaetul Kossova, Turcii au început să măcelărească pe creștini. Satul Armenesce a fost nimicit cu totul. Satele Strbrn și Letscan au fost deasemenea nimicite, ear' locuitorii măcelăriți până la unul, împreună cu copiii și femeile. Satul Prekopane, a fost distrus până la pămînt, ear' satul Nelkazi a fost bombardat. Locuitorii au fost trecuți sub sabie.

Muntele Cegan a fost ocupat de răsculați, între cari sînt numeroase femei, sub

conducerea profesoarei Lenka, din comuna Sorovici. Comunele din împrejurul acestui munte au fost toate nimicite de trupele turcești.

Orașe atacate.

În părțile Ochridei numărul răsculaților este așa de mare, încât au îndrăznit să atace orașele Vodena și Ochrida, dar' au fost respinși cu mari pierderi.

Români măcelăriți.

Foaia »Românul de la Pind« scrie, că în comuna românească Vișina, (lângă Béla de sus), în momentul când Românii Fărșiroți făceau două nunți, o ceată de bașibuzuci turci au năvălit în comună și vîzînd pe nuntași călări și cu steagul roșu i au luat drept revoluționari și i-au măcelărit pe toți.

Apoi bașibuzucii au jefuit și au chinuit pe nenorocita poporațiune.

Atunci voinicul Ioan Buda, împreună cu verii săi Miha și Nacu Panu, a organizat o ceată de tineri Fărșiroți și au atacat pe bașibuzuci în momentul când părăsiau comuna românească Bela-de-sus, căreia îi dăduseră foc. S'a încins o luptă groznică, care s'a sfîrșit prin sdrobirea bașibuzucilor turci.

Orașelul românesc Vesceani, împreună cu Zagraceani și Mișleșova, au fost de asemenea aprinse.

Boriș Sarafoff.

Sufletul mișcării revoluționare e vestitul fost oficer bulgar, Sarafoff, pe care îl caută Turcii, fără să-l poată găsi. O știre mai nouă vestește, că Boriș Sarafoff a fost zilele trecute la Salonic, unde a stat la »Otel Continental«; el venise cu pașaport englezesc și a plecat cu unul italian. A lăsat la plecare o scrisoare cu inscripția: »Aici a fost luptătorul pentru libertate, Boriș Sarafoff.

Turcia și Rusia.

În urma uciderii consulului rus Rostoski, Rusia a făcut mai multe pretensiuni și ca aceste să le îplinească, ocârmuirea rusă a trimis o flotă în apele turcești. Sultanul s'a grăbit a împlini cererile Rusiei, între altele p'edepsirea aspră a vinovaților etc.

În urma acesteia, flota rusească a părăsit zilele aceste apele turcești.

— Acum știi cum e obiceiul la noi? Când simte pîndarul urme de om pe la vii, are să strige de trei-ori »stai«! după cari dacă trebuiește, dă glonț. Vin' acum coala în coastă să-ți arăt coliba de pîndar și dacă ți-i ști ține omenia, atunci și eu te-oiu ști cinsti.

În cea dintăiu noapte stăpînul plănuî să ispitească încrederea noului pîndar. În puterea nopții se străcură în vii nevîzut de om. Când pașii lui fură simțiți la colibă, se auzi de două-ori un aspru »stai«! — Stăpînul se opri.

— Încă un paș! se gîndi gazda — după care îndată ce am auzit sîmnu al treilea, mă voiu pitula și apoi poate el tot da la focuri.

Dar' uite potca! N'avu răgaz să facă pașul deplin când îl isbi în urechi un surd »stai«! și la o puternică detunătură se tăvăli la pămînt,

Dimineața în zorî de zi se lăți vestea prin sat că un pîndar nou făcî moarte de om în vii. Veni și nevasta — stăpîna viilor și se jăluî și se tînguî până își îngropă bărbatul, apoi se mai și opri din plîns. Vîzî

ea bine că nu ajunge la mult cu lacrimile. Pe tînerul pîndar îl iertă ușor, doar' știa ea bine că din poruncă făcî ce făcî. Și gîsindu-se singură-singurică ca cucu, îl rugă să stee mai pe aproape de ea, că are moșie mare și că e rău fără pic de ajutor bărbătesc pe lângă casă.

Feciorul bun bucuros se învoi. Era isteț, de cînst și frumos. Găzdoia l'a ochit de câteva-ori bine și flăcîul îi căzî tronc la inimă.

Intr'o bună dimineață dragostea feciorului o covîrși și ea îi spuse verde că îl are drag și că de ce n'ar putî ei trăi împreună pentru totdeauna. Și se cununară.

Intr'o seară, pe vremea culesului erau amîndoi pe țelină în vie. Se guguleau și își spuneau multe pățanii. Prinseră mai apoi să-și povestească fiecare trecutul său.

— Eu, — zise bărbatul — n'am cunoscut nici pe tata, nici pe mama. M'a crescut un călugăr în mănăstire, căruia îi ziceam părinte. Spune că m'ar fi prins de pe Murăș într'un leagăn. Când împlinî șesespzece

ani m'a cuprins un dor așa de nebunatic, că nu mai avui stare, trebî să plec...

Și mai mult nu putu vorbi, căci glasul îi fu săgetat de un țipîț ascuțit »Vai, copilul meu«! și nevasta se rostogoli leșinată la picioarele lui.

Când se deșteptă și povesti bărbatului toată întîmplarea dela început și până la sfîrșit, ea începî a-și blăstăma zilele. Nu mai avea stare. Altă și nimic că ea își face capetul! —

— Știi ce maiço? — zise atunci copilul. — Dacă așa ne-a fost ursita, noi nu ne am putut împotrivi. Tu făți haine din ceară curată de stup și te îmbracă din creștet până în tălpi cu ele și eu îți dau foc. Și de vei scăpa de flacăra e semn că și pe mai departe putem trăi la olaltă.

Și se făcî muerea lumină de ceară. Feciorul ei o aprinse și arsă cu boare până în capet. La ce ar mai fi și trăit, doar ursita feciorului era împlinită...

Emil V. Degau.

Moartea lui Salisbury.

Sâmbătă a murit în Londra lordul Salisbury, fost ministru al Angliei. El a răposat în vârstă de 73 de ani și a fost unul din cei mai mari bărbați de stat ai Angliei și politician vestit al timpurilor mai nouă. Răposatul a fost conservativ și s'a luptat în un lung șir de ani împotriva altui mare bărbat de stat englez, împotriva lui Gladstone, care era liberal.

Din Sârbia.

Regele Petru I. al Sârbiei a primit în audiență săptămâna trecută pe presidiul reuniunii agricole din Sârbia. Cu acest prilej regele în o vorbire mai lungă a zis, că guvernul Sârbiei va îngriji mult de aci înainte de dezvoltarea tot mai mare a economiei. Statul va organiza instrucția economică, va săvârși deosebite lucrări tehnice culturale, va întemeia așezăminte de asigurare economică etc.

Acestor declarații ale regelui li se dă mare însemnătate pentru dezvoltarea în viitor a Sârbiei.

Din România.

Portul Constanța.

Inaugurarea portului Constanța se va face în cursul lunii Octombrie c. când toate lucrările vor fi gata.

Inaugurarea se va face cu o deosebită solemnitate în prezența M. S. Regelui și a familiei regale.

Din acest prilej se vor bate mai multe medalii comemorative, ear' la jumătatea farului se va fixa o placă de bronz cu inscripții ocazionale, în amintirea inaugurării portului.

Prințul Nicolae.

Familia regală română are, cum am vestit în nrul trecut, o nouă odraslă ear' România un nou prinț, Nicolae.

Vestea despre nașterea noui prinț a produs mare bucurie atât în țară, cât și la pricinii României din străinătate. Drept dovadă a acestei bucurii sînt mulțimea de telegrame de felicitare sosite dela corporațiuni, cât și dela privați.

Bucuria este cu atât mai mare, cu cât se susține, că țarul Rusiei a făgăduit să fie nașul noului prinț și spre acest scop să vie la București, ceea-ce ar mări vaza țerii și a dinastiei în străinătate.

În privința aceasta marele ziar parisian »Le Temps« confirmă știrea, că Țarul Rusiei va fi nașul Prințului Nicolae.

Ziarul francez adaugă, că Țarul va visita întâiu Roma și Viena pe la sfârșitul lunii Septembrie, și apoi va merge la București, unde va avea loc botezul.

Prințul Nicolae este al patrulea copil al părechii moștenitoare. Cel dintâiu e băiat, Carol, apoi urmează două fete: Elisabeta și Maria.

Mai amintim, că din prilejul nașterii prințului Nicolae, poetul Macedonky face un apel la cetățenii Craioveni și ai Olteniei să proclame de mare duce al Olteniei pe noul prinț.

Etă ce zice el între altele:

»Se cuvine, iubiți Craioveni și Olteni să dăm Maiestății Sale, după 37 ani domnie glorioasă, o dovadă a nețermuritei iubiri a Olteniei pentru tron. Cu privilegiul nașterii unui al 2-lea principe, a lui Nicolae, vă propun să proclamăm pe acest Principe de Mare-Duce

al Olteniei, să-i zidim un palat în cetatea Banilor, în Craiova, ca să locuiască în mijlocul nostru, să fie soarele de viață împrejurul căruia Oltenia atât de năpăstuită azi, să graviteze«.

Examenul prințului Carol.

Foile din Iași scriu, că Prințepule Carol, care era să meargă la Iași spre a urma cursurile școlii militare, nu se va mai prezenta anul acesta la acele cursuri.

O comisiune va merge la București și înaintea ei micul Principe va depune examenul de finea anului.

Congresul studențesc.

În zilele de 7, 8 și 9 Septembrie st. v. viitor se va ține în orașul Ploești un congres studențesc în care se vor lua hotărâri foarte însemnate în chestiunile: țărănească, transilvăneană, macedonă, evreiască, etc.

Veste netemeinică.

De pe Mureș, Aug. c.

În anii trecuți curtea boerească (domeniul) a familiei Barcsay din comuna Tărtăria (lângă Orăștie) ajunsese la vânzare și o cumpără cu bani scumpi stimatul și de toți iubitul nostru mare proprietar dl Ioan Maxim Vulcu din Pianul-de-sus. Fată de alte curți, cea din Tărtăria ca fiind mai mică, era cu puțină conștiință grijită, pământul lucrat cam ca de slujbă, zidurile curții părăsite și neglijate, ear' alte întocmiri economice ruinate. Ajunsă în urma cumpărării pe mâna unui Român verde cu multă încredere în Dumnezeu și iubire la oameni și neobosit la lucru, — curtea uitată de vechii ei stăpâni, a luat o față veselă, ear' hotarul o adevărată haină de sârbătoare simțind, că pare-că în adevăr 'i-a sosit mirele cel adevărat și sincer.

Pe lângă alte multe reparaturi, ce a îndeplinit noul stăpân la acea curte era și repararea unei cripte vechi a proprietarului de odinioară Barcsay. Zidurile din pământ ale criptei sēmănu mai mult cu o peșteră părăsită, ear' partea zidurilor de-asupra pământului era demolată. Un singur părete mai rămase cu o peatră (inscripție) în el, în dosul căreia se refugiau la umbră vitele alungate vara de impertinentele muște. Fiindcă păretele rămas acum se clătina la cea mai mică atingere și amenința a se dărîma, dl Vulcu, ca să preîntîmpine ori-ce primejdie și se scutească monumentul din zid, a dispus să se demoleze păretele, ear' inscripția să se păstreze ca relicuie între anticitățile curții; totodată a dat ordin ba a supraveghiat chiar personal, ca cripta în pământ să se repareze cu-viincios, ear' moastele ce din întemplantare se vor afla, să se astruce în cripta suterană cu grijea și cinstea datorită tuturor celor adormiți în Domnul, cari își dorm acolo somnul de veci.

Zis și înd plinit întocmai!

Dar' această faptă nobilă și deamnă de un suflet mare, de o inimă bună și evlavioasă cum are dl I. Vulcu, precum și noua rînduială întregă de'a curte și chiverniseala înțeleaptă a pământului au ajuns a fi spine în ochii străinilor și au umplut de pismă și rău-

tate inima lor față de noul stăpân al curții domnești și căutau privilegiu, ca să-l poată ocări și defaima în lume.

Privilegiul s'a dat cu repararea criptei.

Niște patrioți hiperzeleși din partea locului au umplut vara trecută toate foile maghiare cu știrea, că noul proprietar al moșiei Barcsay a surpat cripta monumentală familiară, a spart și jefuit sicriile scumpe, ear' oasele lor le-a aruncat pe afară. Vestea așa născocită a umplut de groază și legitimă indignare întreg ținutul acela, tot comitatul și pe toți cunoscuții familiei dlui Vulcu, ba fierbe și clocote neconținut și azi fel de fel faime despre aceasta întemplantare: că a făcut o barbarie dl Vulcu, că pentru asta a fost pîrit și osândit la 6 ani robie și 10 mii fl. pedeapsă ș. a. Aceasta veste părea a se apropia de adevăr și prin faptul că vechiul proprietar al moșiei, bătrânul Barcsay János, pe basa celor scrise de ziare și alte însinuări a făcut dlui I. Vulcu proces criminal pentru necinstirea și batjocorirea strămoșilor sei așezați în aceea criptă.

Lumea iubitoare de senzații și care nu prea caută mult după cauzele lucrurilor, fierbea acum și mai tare, ear' cunoscuții familiei dl I. Vulcu plini de îngrijire 'i-se adresau zilnic și cereau informațiuni despre adevărata stare a lucrului.

Toți așteptau cu nerăbdare, să vadă, ce va scoate la iveală cercetarea tribunalului din A. Iulia, ca forul competent în afacere. Martorii citați în aceasta mare cauză (zidarii și lucrătorii) au mărturisit toți uniform: că stăpânul moșiei dl I. Vulcu le-a poruncit, să curețe murdăriile din jurul criptei, se repareze păreții ei din pământ, ear' de cumva vor afla rămășițe de oase de om, să le păzească cu grije și să le așeze în criptă sub pământ, unicul zid de-asupra pământului să-l demoleze, ear' monumentul din el să-l apere bine până la altă dispozițiune.

Atâtea mărturisiri la fel de o parte au dat de gol minciunile de prin gazete, și au dovedit și netemeinicia pîrei, de altă parte au convins pe judecători despre nevinovăția și despre simțul nobil și adevărat creștinesc al dlui Ioan M. Vulcu. Răsplată cuvenită 'i-a fost recunoștința și lauda adusă din partea chiar a judecătorilor.

Acum s'a întors foaia pe dos. Omul cu pîra, bătrânul Barcsay János vîzîndu-se în fața adevărului real documentat, a trebuit să se retragă cu sfilă, să 'i pară rău de ceea-ce a făcut și să poarte toate spesele și urmările procesului. Pe deasupra a dat și o declarațiune, care în traducere verbală sună așa:

„Declarațiune“.

Subscrisul declar, că arătarea mea penală, făcută contra proprietarului dela Tărtăria Ioan Vulcu o am făcut pe temeiul de informațiuni greșite.

Nevinovăția lui în lucrul acesta a eșt la iveală.

Imputernicesc pe numitul la aceea, ca să folosească aceasta declarație a mea acolo, unde și intru-cât o va afla de bine și pe cale ziaristică.

Sărăcsău, 3 Februarie 1903.

Barcsay János m. p.

Înaintea noastră: Petru Suel m. p., martor, Bartha Károly m. p.

PARTEA ECONOMICĂ.

Negustorii și meseriașii noștri.

Motto. Spriginiți pe meseriașii și comercianții români.

Am zis și n'avem cuvinte din destul a zice de nou, că se spriginim pretutindenea comercianții și negustorii români, cumpărând și lucrând numai la ei și părăsind răul obi ceiu, de-a da banul la străin.

In schimb însă cerem și delă comercianții și meseriașii noștri să vîndă marfă cum se cade și să facă lucru bun. Ei trebuie să știe, că numai așa pot merge înainte, de oare ce negoțul și meseria e o baie de aur, dar' numai așa, dacă o lucră cu cinste și omenie.

Nădăduim, că astfel lucră și vor lucra pretotindenea comercianții și meseriașii noștri. Noi din parte ne vom face totul pentru a-i ajuta, făcându-i cunoscuți și recomandându-i publicului nostru.

Rugăm atât pe cei ce își deschid acum bolte sau ateliere, cât și pe cei mai vechi, a să înștiința, ca să-i putem publica și face cunoscuți în cercuri largi. Rugăm apoi pe cetitorii noștri din acele sate, unde ar fi loc bun și lipsă de vre-un negustor sau meseriaș român, să ne înștiințeze, făcând cunoscute pe scurt împrejurările și condițiile, între cari se poate așeza negustorul sau meseriașul.

Am dorî, ca număr de număr să putem da la aceasta rubrică informații de tot felul, privitoare la clasa noastră de mijloc.

Incepem azi cu următoarea :

Sebeșul săsesc.

Subscrisul vestesc, că am deschis în Sebeșul-săsesc, strada Suseni, Nr. 8 un atelier de faur (covaci). Primesc spre lucrare care, căruțe, trăsuri, pluguri de arat și de săpat, tot felul de reparaturi și preste tot ori ce fel de lucrări, ce se țin de măiestria de faur. Lucrez cu prețuri moderate și prompt.

Ivan Oprea,
măiestru faur.

Atragem luarea aminte a iubitorilor noștri țerani asupra atelierului dlui Oprea.

Ingrășatul porcilor.

Partea cea mare dintre economii noștri au mărginit până acum ingrășatul porcilor la câte unul sau doi pentru trebuințele casnice și numai ici-colea mai vedeai pe câte unul ingrășând și pentru vînzare. Astăzi însă pe cele mai multe locuri s'a sporit și pe la noi numărul acelor economi, cari cresc și ingrășă porci, nu numai pe seama lor, ci chiar și de vînzare. La aceasta a contribuit negreșit și prețul cel mare, cu care se plătesc porcii astăzi.

Dacă ingrășatul porcilor se face numai pentru trebuințele casnice, atunci cei aleși pentru ingrășat se opresc încă de pe vară acasă și se nutresc ceva mai bine. La început se nutresc de regulă cu buruieni, foi de napi și trifoiu sau luțernă, ear' mai târziu pe toamnă se nutresc cu bostani, cartofi și cucuruz. La ingrășatul porcilor de regulă, mai întăiu se folosește nutrețul cel mai rău și numai cătră sflrșit cel mai bun.

Dacă însă oare-care econom ar dorî să se ocupe cu ingrășatul unui număr mai mare de porci, pentru vînzare de pildă, cum cearcă de multe-ori și unii neguțetori, atunci se cumpără un anumit număr de porci slabi și se începe ingrășatul dintr'una cu cucuruz, computându-se pentru fiecare porc câte 2—3 hectolitri de grăunțe. In asemenea casuri se cumpără de regulă porci cam de aceeași mărime și vîrstă, se socotește prețul lor, apoi al grăunțelor mîncate, al servitorilor și altele, ear' după-ce s'au ingrășat de ajuns, se vînd după maza metrică măcelarilor și altor neguțetori de cărnuri. Ingrășatul acesta reușește mai bine atunci, când atât porcii cei slabi, cât și cucuruzul, sînt mai ieftine.

Ingrășatul porcilor într'un număr mai mare reușește mai bine atunci, când se face multă ghindă și jir, care apoi nu sînt așa scumpe ca cucuruzul, și astfel pe lângă puțină cheltuială se poate ingrășa un număr mai însemnat de porci. La ingrășatul porcilor într'un număr mai însemnat, fie acela cu cucuruz, fie cu ghinde sau jir, lu-

crul de căpetenie este acela, ca ei să aibă în continuu apă bună și curată, nu numai pentru beut, ci și pentru scăldat, căci la din contră pătimeste mistuirea și astfel se pot chiar prăpădi mulți.

Timpul cel mai potrivit pentru ingrășatul porcilor este atunci, când nu e nici prea cald, dar' nici prea frig, cum e în lunile de toamnă și de primăvară bună-oara. Vara încă se ingrășă bine, dacă au nutremânt corespunzător, apoi apă bună și curată de beut și de scăldat. Mai greu se ingrășă porcii iarna când e ger mare de oare ce acesta le mai îngheață și mîncările curgăcioase, dacă acelea rămân timp mai îndelungat în troacă. Din cauza aceasta, în decursul iernilor de tot gcoase, porcii nu se pot ingrășa cum se cade, decât cu cucuruz faină sau urlueală și apă curată din isvor, după cum se ingrășă de regulă la cele mai multe mori din apropierea rîurilor.

Intre toate animalele de casă nici unul nu este așa de lacom ca porcul. Din cauza aceasta apoi nici nu-l poate întrece nici unul cu grăsimea. Dar' grăsimea unui porc atărnă și delă soiu și delă vîrstă. Astfel porcii mai tineri ca de un an nu se prea ingrășă așa bine, ca cei mai bătrîni, de oare-ce aceia mai mult cresc; tot așa nu se prea ingrășă nici cei gingași, cari adecă umblă alegând mîncările. Mai bun de ingrășat pe la noi este soiul mangoliț, care s'a dovedit, că se poate ingrășa ușor și curînd și care apoi une-ori ajunge la o grăsime și greutate foarte însemnată.

Economul, care nu are pentru ingrășat soiul seu de porci de curte, ci e silit ca să-și cumpere, trebuie să bage bine de seamă la cumpărat, căci cu porcul, care nu mîncă cum se cade are mai mult necaz, ca cu unul mîncăcios, de oare-ce acela numai alege și strică bucatele. De aceea e mai de recomandat, ca porcii de ingrășat să-și cumpărăm delă cunoscuți, ear' când îi cumpărăm din tîrg, să luăm cu noi și ceva grăunțe, pe cari să le aruncăm porcului ce voim a cumpăra, și apoi să ne uităm la el, cum mîncă?

Poezii populare.

Din Murș-Uioara.

Colectate de d-șoara I. Coman, inv.

Foae verde măgheran
Trece dealu-un Sălăgean,
D'al trece c'am supărat
Că drăguța 'l-a lăsat.
Mândră cu rochița creată
Spunemi de ești supărată,
Doar' ți rău sau nu ți bine
De nu mai gîndești la mine?
Foae verde solz de pește
Vai de omu ce iubește,
Că nice prin ris nu-i trece
Când drăguța-l părăsește.
Mândră știi când ne iubeam
Și la sapă ne-n tâlneam,
Buze dulci ne împărtașeam.
De dragul drăguței mele
Rupsei flori și-mi făcu-i pene,
Le pusei în pălărie
Și vîzui mândra prin vie,
Scobori mândră la fântână

Că eu ți-oi cânta din frunză
'Ți oi cânta mândră cânta
Să nu mă mai poți uita.
Turturea ce pene porți
De li drag de tin' la toți?
Port și eu pene ca tine
Și tot nu îs drag la nime

'L-a sculat delă mîncare.

— Anecdota populară —

Știe lumea — că boerul
După prînz după mîncare
Mai fumează, să mai plimbă
Sau de-i pare ziua mare
Dă la umbră la calcare.

Așa și Țiganul Bruma
După prînz, — pe nemîncate
Ca să-și mai scurteze ziua,
Haida și el la culcate.

Jos pe iarbă ca un pașă
Trage-o neică la visări,...

Dar' ce n'aiba! — căci Țiganul
Nu-mi visa fără de mîncări:

Acî poame la 'ndemănă,
Colea — șatre tot cu pite
Mai încolo masa 'ntinsă
Tot cu prepelițe fripte.

Ean' te uită! — peste ca'e
In grădină la otel
Cum dă semn otelierul
Ca să meargă pîn' la el....

Ba că-i spune c'acî află:
Bere, vin, rachiu de frunte;
(Beuturi de cele scumpe)
Ear' dacă mîncare cere:

Sipă, sosuri pe plăcere
Ori friptură cu sălată;
Șapoi pentru toate aceste
El nu cere nici o plăcă

— »Auleo! acî-i de tetea!
Zice Bruma 'n — visul lui

Acela, care se repede curând la grăunțe și le mănâncă iute și lacom, de bună-seamă, că va fi bun și mîncăcios, ear' acela, care vedem, că adună a lene câte un grăunț, cum se zice, de bună-seamă că nu va fi prea bun și mîncăcios.

Economii, cari îngrașă porcii numai pentru trebuințele casnice, sau și de vînzare într'un număr mai mic, se folosesc pe unele locuri de anumite cotețe înalte, în cari apoi se bagă porcii de îngrășat și nu se mai slobod de acolo, până când nu s'au îngrășat de ispravă. Metodul acesta de îngrășat este foarte ușor pentru econom, de oare-ce porcul e silit ca să steie tot acolo, să mănânce ce 'i-se dă și nu poate veni cu nasul tot în ușă, de câte-ori îi este foame; nu este însă ușor pentru porc, fiindcă nu poate face mișcările de lipsă, nu se poate scâlda ci e silit a sta tot acolo ca și un rob. Aceasta robie a porcului apoi și are oare-care în iurînță asupra cărnii și grăsimii lui, de oare-ce acestea nu sînt așa îndesate, ca-și-cînd se îngrașă pe afară. Ingrășatul de afară, din curte, este prin urmare mai de recomandat, fiindcă porcul mai face și unele mișcări și se mai poate și scâlda din când în când.

La începutul îngrășatului se dă porcului de regulă mîncări mai puține și mai rele, după-cum am arătat și mai sus și numai cătră sfîrșit 'i-se dau de cele mai bune și mai des. Când porcii se nutresc cu grăunțe, ajung și numai câte trei mîncări pe zi. De sine se înțelege, că la fiecare mîncare porcului trebuie să 'i-se deie atîta până-cînd se satură.

Pe timpul îngrășatului atît cotețele, cât și troicile trebuie să se țină în cea mai mare curățenie, de oare-ce și acestea au o influință foarte însemnată asupra îngrășatului; mai departe trebuie să 'i-se mai pună porcului de îngrășat din când în când și ceva sare în lătură, care apoi îi face nutremîntul mai gustos și mai ușor de mistuit. Când se îngrașă porcii într'un număr mai mare, atunci e bine a li-se pune sdrobul de sare în curte ca și la oi,

din care apoi se poată linge și rupe, de câte-ori le trebuie.

Cînd se nutresc porcii numai cu grăunțe atunci mai trebuie să li-se deie și lătură, ear' cînd nu mai pot sdrobi grăunțele, acestea trebuie muiate sau măcinate, ca să le poată sdrobi mai ușor. Când porcii se îngrașă numai pentru carne, atunci se taie sau se vînd îndată-ce s'au încărnoșat bine, cum se zice, ear' cînd se îngrașă și pentru unsoare, atunci se taie sau se vînd numai după-ce vedem, că au pe ei grăsime de lipsă.

Ingrășatul porci'or se privește pe la noi pe cele mai multe locuri, ca și o cumpenă pentru mîsurarea stării materiale a unui econom, de oare-ce este îndeobște cunoscut, că cu cât stă cineva mai bine cu starea materială, cu atîta îngrașă și porcii mai bine și într'un număr mai însemnat și din contră: cu cât un econom stă mai rău cu starea materială, cu atît îngrașă și porcii mai slab și într'un număr mai mic, sau că nu îngrașă chiar deloc.

Ioan Georgescu.

Boalele viilor.

Astăzi, cînd o parte a viilor nu numai din patria noastră, ci din întreagă Europa, este atacată și nimicită de filoxeră și alte boale, cred că nu va fi de prisos ca să cunoască fiecare cultivator de vii mai de aproape insecta numită filoxera, precum și celelalte boale ale viilor, ca astfel pe unde acelea încă nu au pătruns să se poată păzi din vreme de ele.

Filoxera a trăit cu veacuri întregi mai înainte de aceasta în America, dar' nime nu a bagat-o în seamă până pe la anul 1854. Atunci a vîzut un învățat cu numele Asa Fich, că viile pe multe locuri încep a se îngălbini și a se usca tot pâlcuri. În urma acesteia căutînd la rădăcinile vițelor atacate, a aflat o goangă galbină pe care a numit-o el: *peuphigus vitifolae*.

Pe urma cercetărilor lui Asa Fich s'a luat apoi profesorul Plauchon din Franca, unde încă s'a constatat pre-

sența filoxerei pe la anul 1869 și cercetîndu-o mai de aproape, 'i-a dat adevăratul nume de »filoxera«, care e un cuvînt grecesc și pe românește însemnează »uscătoare de frunze«.

Filoxera a fost adusă din America în Europa cu vițe de vie mai întîiu în Anglia, de unde apoi s'a strecurat pe încetul și în celelalte state. În Franca ea a fost transportată încă din anul 1863, dar' nu a fost bagată în seamă până la anul 1869, cînd după-cum am zis și mai sus, a descoperit-o profesorul Plauchon.

În Franca unde a fost foarte multe vii, filoxera așa s'a lătit de tare încît în anul 1875 au fost milipsite și pustiite de aceea peste un milion hectare pe vii. De aci filoxera a trecut și în Spania, pe la anul 1878 și așa s'a lătit de curînd și acolo, încît până la anul 1883 a pustiit peste o sută de mii hectare de vii. De aci 'și-a luat calea spre Portugalia, unde apoi încă a făcut pustiiri însemnate.

În Germania filoxera s'a constatat mai întîiu la anul 1874, dar' până la anul 1881 nu a făcut daune așa însemnate. Dela anul numit începînd, s'au tractat viile molipsite cu puciosă și carbon, dar' acelea totuși nu s'au putut tîmădui nici de-cum, așa că filoxera s'a putut lăți neîmpedecată și mai departe.

În Italia și Sicilia filoxera s'a descoperit pe la anul 1880 și așa s'a răspîndit de repede și aci, încît pe la anul 1886 viile alor 114 sate erau molipsite de ea.

În Austria filoxera s'a ivit mai întîiu la anul 1872, dar' aci s'a lătit mai încet decît în alte țeri, parte pentru-că clima țerii e mai rece, parte pentru-că sînt vii mai puține. Astfel pe la anul 1887 nu se aflau decît 2997 hectare molipsite de filoxeră.

În Ungaria filoxera s'a constatat mai întîiu la anul 1884, ear' pe la anul 1887 se aflau deja viile alor 228 comune molipsite de ea. După un an numărul viilor molipsite de filoxeră s'a mai îndoit, de oare-ce se aflau 452 comune, în cari se constatase prezența filoxerei. Din Ungaria proprie

»Domnule mânca-ți aș gura
Dămi dară fripturi de pui«.

Cât ai bate 'n pîlmi odată
Ce friptură!? — ce sălătă,
Dar' ce vin, ba ce plăcinte
'I-s'așează dinainte?...

Na 'ți o drace! — cînd se inghită
Cînd vrea gura să și-o ungă,
— »Scoală măi! Țigana-'i strigă —
'C'ai durmit destul, 'ți-ajungă«.

Trăsnet, fulger prin Țigană
Ba scoli Brumo ș' o brumește
Și 'mi-o 'nhață ș' o 'mblătește
De tot satul-'l răscolește!

— »Ce dai bre!? da ce-'i cu tine!?

»Mai întrebi, calce-te roata
Mai întrebi, că ce-'i cu mine!?
D'apoi n'ai vîz't orbătură
Că era să mînc friptură?«

Acum ține la cojoc
Dacă n'ai putut sta 'n loc!

»Cînd ai vîz't că-'s la mîncare
Nici să nu fi resuflat
Până m'aș fi săturat, —
Apoi să mă fi sculat«.

RÎS.

Pe uliță.

Se întîmplă că un domn trecînd pe lângă alt domn îl călcă pe picior; la cecest din urmă mînios se întoarce cătră celalalt și îi zice:

— Obrăsnicie! Privește-te ca pîlmuit din parte-'mi!

Atunci celalalt grabnic îi și șterge — o palmă:

— D ta privește-te ca nepîlmuit din parte-'mi!

Ghîciturii.

Am o iapă
De o duc de coadă
La apă

Cofa.
Am o poiată
Plină de iepe.
Fitele în cuptor.

În pădure naște
În pădure crește
Vine-'n sat și ninge.

Sita.
Am un bou
Cu șapte piei
Ceapa.

Am o iapă, dacă-'i ridic plocadele
'i-se vîd mațele.

Lada.
Unde se culcă roșca într'o seară
Se cunoaște într'o vară.

Focul.

filoxera a trecut pe la anul 1890 și în Transilvania, unde încă a început a face în timpul din urmă mari pustiiri.

În Sârbia s'a descoperit filoxera pe la anul 1882 și așa s'a lătit de repede și aci, încât la anul 1885 viile alor 40 de sate, de pe o întindere de aproape 200 de hectare erau de tot pustiite. De aci a trecut apoi în Bulgaria, ear' pe la anul 1885 se constatase și în Turcia, de unde a trecut în Asia-mică, Persia și China.

În România filoxera a fost importată cu vițe franceze pe la anul 1884, în câteva vii din județul Prahova, de unde apoi s'a lătit curând și prin alte podgorii, cum se zice p'acolo, așa că astăzi se află cele mai multe județe molipsite de ea.

În Rusia s'a descoperit filoxera mai întâiu în Crimeea pe la anul 1880, în care an se aflau deja peste 20 hectare molipsite de aceea. De aci a trecut în Basarabia și Caucas, pe unde încă a făcut mari pustiiri.

În modul acesta s'a lătit filoxera dintr'o țeară într'alta în Europa întreagă, de unde apoi a trecut, dupăcum am văzut în Asia, ear' de aci a trecut și în Africa, așa, ca acuși n'o se se mai afle colț de pământ cultivat cu vii, în care se nu fie ajuns aceasta goangă blăstemată.

Filoxera sau *filoxera vastatrix* (pustiitoare), este o goangă așa de mică încât cu ochi slobozi abia se poate zări. Trupul ei e rotund (oval), culoarea galbină, are șese picioare, două cornițe pipăitoare și o țeve sugătoare, înarmată cu trei perișori aspri și găunoși, pe cari îi implântă în rădăcina viței de viie, din care apoi sugă pe încetul tot mustul, până-când mai întâiu îngălbi-nește, se umflă, se otrăvește și mai pe urmă se uscă de tot.

Ca toate goangele sau insectele, așa și filoxera se prășește din ouă, într'un mod înspăimântător, de oare-ce dintr'o singură muierușcă se pot prăsi în decursul unei veri, câteva milioane de ouă, pe cari le depune sub scoarța vițelor de vie, din cari apoi primăvara după-ce dă căldura es tot atâtea filoxere tinere.

În modul de prăsire și viețuire, filoxera are multă asemănare cu furnicile, de oare-ce ca și acestea, se pare a fi și ea de trei clase, și anume: bărbătuși, muierușe și lucrătoare. Precum bărbătușii și muierușele furnicilor au aripi, sboară, se împărechează și după aceea se retrag în pământ, unde își depun ouăle sau sacii lor, din cari apoi primăvara es furnici din toate trei clasele, așa se pare că fac bărbătușii și muierușele filoxerei, de oare-ce s'a constatat, că și acelea au aripi, apoi pot sbura în depărtări foarte mari, se împărechează, ear' toamna, când simt că li-se apropie timpul peirei, se trag în pământ, unde-și depun ouăle lor sub scoarța rădăcinilor de viie.

Ouăle, pe cari le depun muierușele filoxerei se numesc ouă de iarnă, de oare-ce acelea iernează acolo în pământ. Din ouăle acestea se desvoaltă apoi primăvara de căldura soarelui, precum am zis și mai sus, parte filoxere

de acelea, cari sug mustul acestora, până-când fac aripi și le vine timpul se sboare.

De aci își poate explica ori-și-cine, cât de tare se poate înmulți și lăți filoxera; se poate lăți, sburând ea singură, sau fiind aruncată de vânt, pe altă țeară. Timpul, în care filoxera își depune ouăle sale, e, precum am zis și mai sus, toamna în lunile lui Sept, și Octomvrie.

Semnele, pe cari le arată vițele de viie atacate de filoxeră sunt următoarele: frunzele încep a se gălbini și a se aduna mai întâiu într'un loc, apoi tot pâlcuri-pâlcuri, până-ce se întind peste viia întreagă; mlădițele încep a se sbârci și mai pe urmă a se usca cu totul; pe vițele atacate se mai pot vedea pe ici-colea, ca niște bonete galbine, ouăle sau chiar filoxera însași, ear' rădăcinile scoase din pământ sunt umflate, de culoare albă-verzie și seamănă cu lujerii crumpenilor crescute în pivniță, cari se îngroasă pe încetul, ca cotorul unei pene de găină, pe când rădăcinile vițelor sănătoase nu sunt mai groase decât un fir de ață și au culoare întunecată.

Îndată-ce vedem semnele de mai sus și presupunem, că cutare viie ar fi atacată de filoxeră trebuie să își întințăm primăria comunală, care apoi raportează mai departe până la ministrul de interne. Acesta are putere de a închide viile molipsite, ca se nu se mai poată lăți din acelea filoxera și pe alte locuri.

Pentru a ne păzi de filoxeră e bine ca se nu aducem viță de viie din alte locuri; se nu aducem nici chiar vițe de cele uscate, sape sau alte unelte, cu cari lucrăm în viie. Ba nu e bine ca nici noi înșine se umblăm prin vii molipsite și apoi îndată se mergem în ale noastre, pentru-că un ou lipit de încălțăminte sau vestmintele noastre, e de ajuns pentru înmulțirea ei în viia întreagă.

Pentru stîrpirea filoxerei din viile molipsite s'au cercat mijloace fel și fel, dar' până astăzi nu s'a putut afla nici unul, prin care se se poată stîrpi cu succes, ear' vițele se rămână tot sănătoase, deși stăpînirea franceză a pus ca premii o jumătate de milion florini pentru un aseuenea inventator. S'a cercat pe multe locuri cu argăsala din scoarța de stejar, cu leșie de pucioasă și carbol, cu slobozirea apei pe timpul de iarnă pe la rădăcinile vițelor de viie așezate pe sēsuri și altele, dar' toate încercările acestea au adus cultivătorilor de vii mai multă cheltuială, decât dobândă.

Mai bine este, ca vițele bântuite de filoxeră îndată ce băgam de seamă, ca sunt atacate, se se scoată din pământ, se se ardă, ear' locul se se cultive apoi un timp oare-care cu plante de sapă; se se aducă și răsădească vițe americane, de cari acum împarte de giaba și stăpînirea noastră pe locurile molipsite; se răsădească viile în pământurile năs poase; se se altoiască vița americană care s'a dovedit, că are rădăcini mai puternice, ca ale noastre și astfel nu se mai molipsește de filoxere, precum nu se molipsește nici copiii altoiți de bubat.

Într'un cuvânt trebuie căutat toate mijloacele acelea, cari le credem, că sunt mai bune pentru stîrpirea filoxerei, precum și acelea, ca pe unde încă nu s'a ivit se nu o împotâm de aiurea.

(Va urma).

Premii pentru cai de prăsilă.

Aducem la cunoștința celor interesați, că comisiunea pentru prăsilă de cai a comitatului nostru va aranja Vineri în 11 Sept. n. c. la orele 8 a. m. în Sibiu (piața vitelor) o premiare pentru prăsilă de cai, împărțind premii în bani și diplome de laudă.

Premii în bani se împart pentru iepe în etate de 4-9 ani, prezentate împreună cu mânzi deplin lăptați; pentru mânze în etate de 3 ani și pentru alți mânzi și mânze mai tinere, dar' în toată privința escelenți.

Iepele și mânzii sunt a se duce pe locul numit și în ziua amintită dela ora 6-1/8 a. m. Taxă pentru loc nu se plătește. Cheltuelile cu aducerea și ducerea vitelor le suportă proprietarul.

Proprietarul trebuie să arete pentru fiecare mânz sau iapă țidula de vite cum și atestatul comunal, prin care se se constate, că el e cel puțin de 6 luni proprietarul viței. De asemenea trebuie să se arete țidula de mînzit.

Comisiunea pentru împărțirea premiilor își va începe activitatea la 8 ore și o va termina la 10 ore cu distribuirea premiilor.

Numai acelu proprietar se va oferi premii în bani și diplome de laudă, care locuiește pe teritoriul comitatului Sibiu și dovedește, că mînzul sau iapa infățișată la premiare le-a crescut el însuși sau e cel puțin proprietarul lor de 6 luni.

Premii în bani vor obține numai agricultorii, ear persoane mai avute sau de rang mai înalt, vor căpeta numai diplome de laudă.

În cas, când un agricultor demn de premiat ar renunța dela premiu de bani, atunci va obține o diplomă de laudă.

I.

Premii în bani sînt:

Pentru iepe cu mînz bine lăptate.

- a) un premiu . . . . . de 70 cor.;
- b) > > . . . . . > 60 >
- c) > > . . . . . > 50 >
- d) > > . . . . . > 40 >
- e) > > . . . . . > 30 >
- f) două premii . . . . . de câte 20 >

II.

Pentru mânze de trei ani:

- a) un premiu . . . . . de 50 cor.
- b) > > . . . . . > 40 >
- c) > > . . . . . > 30 >
- d) trei premii . . . . . de câte 20 >

III.

Pentru mînzii nejugăniți și mânze de calitate eminentă sub 3 ani:

- a) un premiu . . . . . de 40 cor.;
- b) > > pentru un mînz de 2 ani > 30 >
- c) > > > o mînză de 2 ani > 30 >
- d) > > > un mînz de 1 an > 20 >
- e) > > > o mînză de 1 an > 20 >
- f) > > . . . . . > 20 >

Diplome de laudă se distribuiesc cultivătorilor aparținători la ori care clasă, în proporțiune cu calitatea calului și după buna chipsuință a comisiunei premietoare, anume: diploma de clasa I. de aur, diploma de clasa II. de argint, diploma de clasa III de bronz.

Atrăgând și din parte-ne atențiunea proprietarilor noștri de cai asupra acestei premieri — îi îndemnăm tot-odată să se prezenteze cu caii lor în ziua amintită în Sibiu.

Sibiu, 6/19 August 1903.

Comitetul central al »Reunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Starea viilor.

După rapoartele sosite la ministerul de agricultură, starea viilor e următoarea:

In Ardeal lucrarea în vii a fost împedecată de ploii. Strugurii promet o roadă mijlocie; boanele sânt frumoase. In unele locuri s'a ivit filoxera și peronospora, dar' amândouă sânt combătute de viieri. Peste tot roada va fi mai bună ca cea din anul trecut. In multe părți ea va întrece așteptările.

In Bănat (colțul dintre Tisa și Murăș) viile sânt în stare bună, cu toate că în mai multe locuri se lățește foarte tare peronospora, ear' ici coala s'a ivit și oidiul. Din unele locuri sosesc știri, că strugurii timpurii încep a putrezi.

In ținutul din stânga Tisei în unele părți strugurii se desvoltă frumos în altele desvoltarea e slabă și boanele se usucă și cad jos. Peronospora băntuie și aici. In general va fi pe aici o roadă mijlocie.

In ținutul din dreapta Tisei starea viilor e bună, în multe părți strugurii sânt foarte frumoși. Săpatul al treilea e pe gătate.

Intre Tisa și Dunăre starea viilor e frumoasă. In dreapta Dunării asemenea sânt bune prospecte. In ținutul din stânga Dunării va fi roadă mijlocie. Peronospora băntuie în multe locuri din aceste părți.

Știri economice, comer., jurid., industr.

Statistica fumatului. A apărut statistica fumatului și a țigărilor fumate în prima jumătate a acestui an. Din ea se vede, că la noi se fumează foarte mult. Eată datele principale: Tabac s'a vândut 237.259 kilograme și 266.264.109 pachete. Țigări s'au vândut în totul 244.99825. Dintre țigărete sau vândut mai mult așa numitele »Hölgyc« 239.86070. Laolaltă s'au vândut 633.279.710 țigărete. Sau mai vândut multime de țigări de specialitate de țeară și străinătate. Pentru toate s'a încasat suma de peste 51¹/₂ milioane coroane.

Lână din România. Vice consulul austriac din Bărlad a raportat, că oierii ardeleni, cari se află în părțile acele ale României, au trimis spre vânzare în orașele din Ardeal 17.150 chlgr. de lână.

Fabrici nouă de mătăasă. Ministrul de agricultură Darányi a aprobat planul pentru întemeierea de două fabrici nouă de mătăasă, una în Lugoj și alta în M. Hás.

Têrgul din Aiud. Din Aiud ni-se scrie că têgul de țeară era să fie în 16 l. c dar, têgul de vite fiind oprit din pricina boalelor n'a fost decât têg de cai și de mărfuri, dar' s'le cercetate.

Morburi de vite după-cum scrie »Libertatea« — s'au ivit de nou în comitatul Hunedoara. Din Zdrapți (pretura Brad) și Fureșoara (pretura Iliei), se semnaleză că s'au ivit mai multe cazuri de îmbolnăvire la gură și unghii.

Têrgurile de vite sânt oprite în cele mai multe locuri. La Orăștie nu.

De-ale roadei. Piețele americane au înregistrat earăși schimbări însemnate și de o potrivă de remarcabile au fost urcările ca și scăderile de prețuri. Totuși se pare că de vre-o câteva zile piețele americane s'au îndreptat, dar' totuși ele n'au putut influența piețele europene.

In cea mai mare parte din Europa vremea a fost favorabilă în săptămâna trecută, se poate susține în genere, că atât țările importatoare cât și cele esportatoare se bucură de recolte bune.

In Rusia, secerișul face progrese. Acolo mai sânt însă stocuri mari din roada veche și dacă timpul frumos ar continua, ofertele vor deveni foarte numeroase.

Remarcabil e că cererea Italiei pentru grâne e în est-an cam mărginită, ceea-ce dovedește că producțiunea d'acolo e mulțumitoare, cel puțin pentru moment. Din contră pe când în alți ani grânele din Europa n'au avut căutare în Anglia, de data aceasta cererile sânt însemnate și se și oferă abudent.

Bentru cucuruz piețele străine sânt foarte calme. Recolta Americii nu promite uult, din contră însă țările importatoare vor găsi o compensație în roada cucuruzului din România.

SFATURI.

In contra ofitice (tuberculosei). Pentru tămăduirea ofitice, tuberculosei sau a boalei celei săci, după-cum se mai numește, care seceră pe fiecare an multime de vieți omenești, s'au cercat și se mai cercă și acum felurite mijloace. Intre acestea cele mai însemnate sânt: nutremântul bun și aerul curat. Acestea, sânt pentru ofiticoși tot așa de neapărată trepință, ca și apa pentru pești. Unii mai recomandă și răsufări adânci pe nas și cu gura închisă, când bolnavul se află în aer curat. Alții recomandă pâne unsă cu unt proaspăt, sau cu miere dela stupi. Aceasta din urmă se zice, că potolește mult și tusa, care nu se prea desparte nici odată de ofitică.

In contra reumatismului. Reumatismul sau răceala din oase este una dintre boalele cele mai rele pentru omene, care se sfârșește în cele mai multe cazuri cu — moartea. Pentru tămăduirea acestei boale se cercă mijloace fel și fel. Unul dintre acestea mijloace este și telerul, din care se ferbe pe toată ziua câte două rădăcini mari Zama provenită din acelea să bea, ear' rădăcinile să mănă. Unii bolnavi după scurtă întrebuințare a acestui mijloc, s'au tămăduit pe deplin. Acest mijloc are atâtătate și din acel punct de vedere, că este foarte ușor de procurat și nu costă mai nimic.

FELURIMI.

Mâncarea la Chinezii. Abia e popor pe pământ, care se se intereseze așa de mult de bucătărie, ca Chinezii. Felurile mâncărilor sânt nenumărate, dar' pregătirea lor nu prea face poftă de mâncare unui European. In orașele chineze sânt stradele pline cu bucătării, toate așezate la fereastă sau înaintea ușei, așa că se poate ușor observa cum, pregătesc mâncările. Urez fert, tot felul de legumi verzi, carne grasă de porc, carne slabă de capră și pești sânt mâncarea de toate zilele a oamenilor de rând. Pe lângă acestea se află însă tot felul de scumpeturi: șerpi, gândaci, vermi, picioare de broască, păpuși de fluturi, ouă de paseri, câni, pisici, o sută de feluri de goange, aripi de pești și câte

alte minuni, cari însă toate mai scumpe, așa că nu le poate gusta ori-cine. Să le fie de bine! Intre mâncări cele mai scumpe se socotesc vermi de mătăasă, pe care îi mănăncă ferți într'o zamă dulce.

La masă stau bărbații cu capul acoperit. Cei crescuți bine fac, până mănăncă, o gălăgie grozavă cu gura. Ei flescăe din buze, scrișnesc cu dinții și sughiță de 'ți-e mai mare scărba. Toate acestea le fac, ca să arete gazdei, că le plac mâncările. Fiind-că uneltele folosite la mâncare nu prea sânt de laudă, mâncările le aduc pe masă tăiate gata: carnea în cuburi și fără oase, poamele tăiate felii, legumile în grămăjioare mici. Chinezii nu folosesc la mâncare furculiță și cuțit, ci numai două bețișoare și niște lingurițe de pământ. Când mănă urez, legumi sau alte mâncări numai jumătate fluide, pun dunga farfuriei la gură și împing mâncarea cu bețișoarele în gură. Intre rândurile de mâncări se aduce mereu apă, ca să se spele pe obraz și pe mâni, pentru-că se murdăresc ca și copiii cei mici, ceea ce nu se socoteste însă de lucru rușinos, ci din contră e o laudă pentru gazdă. Preste tot, cu cât se îndoapă cineva mai tare, cu atât mai mulțumit e cel-ce ospetează. La sfârșitul mesei beau teiu din ulceluțe, cari nu sânt mai mari ca un degetar.

Nu e mirare, că Europeanul învitat la o masă chinezească ar lua mai bucurios lumea în cap.

Dare de seamă și mulțumită publică.

După venirea mea ca paroch în comuna Veseud, văzând că biserica de aici are lipsă de mai multe odoare am reercat atât pe parochieni, precum și pe alți indivizi de aproape ai mei a contribui cu obolul lor întru înfrumșetarea casei dlui. La acest apel al meu au răspuns prin contribuii următorii evlavioși creștini:

Prin colectarea întreprinsă în acest scop de tinerii Ioan Varga nr. 77 și Simion Varga nr. 105 s'a adunat dela tinerimea din loc suma de 41 coroane 30 bani, pe cari s'a cumpărat 2 icoane împărătești.

Pavel Băilă din Șulunberg a donat scrisului ca fin al acestuia un rind de vestminte preoțești în valoare de 100 coroane. Și Ocolau Pătulea tot din Șulunberg a donat un patrafir în valoare de 1 cor.

La colecta întreprinsă de Ioan Fleșeriu și Ioan Onic Varga din continentul de peste Ocean au răspuns următorii de cele D-zești creștini: Ioan T. Varga 49 cor.; Ioan Pascu, Ioan Onic Varga, Ioan Varga, sen., Ioan Varga jun. Ioan A. Varga, Ioan E Varga și Simion B. Varga toți din Vesend, câte 12 cor. 35 bani. Ambrosie Rus din Somărtin și Dumitru Grapa din Viș'ea inf. câte 4 cor. 60 bani. Ear' Ioan B. Varga din Veseud 4 cor. 60 bani. Din care sumă s'a procurat un policandru în preț de 160 cor. și un »Chivot« cu 64 coroane, ear' restul s'a predat prin Ioan Fleșeriu episcopiei.

Motez în fine, că nici femeile de aici nu s'a lăsat mai pe jos ci contribuiile lor benevole adăugându se lângă o sumă laută din cassa bisericei s'o preocupat earăși un rind de vestminte preoțești în preț de 150 cor.

Pentru care jertfă adusă pe altariul Domnului în numele comitetului parochial și a întregului popor, le aduc pe aceasta cale mulțumitele noastre rugând pe D zeu, ca să le dăruiască răsplată cerească. Ear' celor emigrați să le trimită Tatăl ceresc de sus »tot darul și toată darea și să i întoarcă întregi cinstiți și sănătoși!«

Vesend, la 6/19 August 1903.

Ioan Savu
paroch gr.-or. rom.

CRONICĂ.

Elevi absolvenți militari. Din incidentul zilei nașterii Monarchului fură înaintați următorii elevi absolvenți ai academiei militare. Între alții și următorii români de sublocotenenți la regimentele de infanterie, anume: Dela academia din Wienerneustadt: Alexandru Lupeanu, Gustav Hrimița, Idiseu Theban și Ioan Gogoltan, ear' dela academia Ludovica din Budapesta: Petru Ionescu la armata comună. Tot cu aceasta ocaziune, cadetii absolveți dela școala militară de infanterie din Sibiu fură înaintați la rang de lector de oficer: Ovidiu Sorescu la reg. 6, Victor Ciut la reg. 51. Ioan Săbu la reg. 39 și Lucian Iovescu la reg. 42.

Esposiție de tablouri. Dl Octavian Șmigelschi, profesor și talentatul nostru pictor a expus lucrările sale de pictură religioasă în Blaj, în sala de gimnastică. Esposiția este deschisă azi. Duminică în 30 August c. »Unirea« vorbind despre aceasta esposiție, zice:

»Noi am privit lucrările D sale de repetite ori încă în cursul aranjării, și acelea în totdeauna ne au fermecat. Ele sânt exclusiv opere de pictură religioasă, în stil bizantin. Anume planurile de pictură a catedralei din loc, unele în schiță, altele în maxim originală; apoi câteva planuri de iconostase foarte interesante. Pictura dlui Șmigelschi este viguroasă, plină de viață și în același timp plină de evlavie. În tot, și în parte arată un talent ce merită tot cuvenitul respect al oamenilor de imparțială și adâncă pricepere, un talent bine cultivat, un talent de o forță deosebită.»

Poporul Român din Ungaria și Transilvania. Premiul Adamachi, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 a Academiei Române cele mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: Poporul Român din Ungaria și Transilvania dela începutul secolului XVIII încoace (Decis. 25 Martie 1900). Srierea va cuprinde: 1. Sarea morală, juridică și economică a poporului român dela începutul secolului XVIII încoace. Faptele cari au avut cea mai mare înflorire asupra dezvoltării culturii a poporului român în decursul aceluia secol. 2. Mășcarile nice politice și sociale ale Românilor din Ungaria și Transilvania înainte și după reformele lui Iosif II. 3. Scopurile urmărte de Maghiari până la 1848 Normele și tendințele administrative imperialiste; viața religioasă, intelectuală și economică a Românilor până la 1848. 4. Epoca dela 1848 până la 1866. Încercările de înțelegere între Maghiari și Români. Luptele dintre aceste două popoare. Măsurile luate de guvernul absolutist. Reforme în legislațiune și administrațiune. Reorganizarea bisericii române de către Șaguna pe baze nouă. Dezvoltarea culturală a Românilor. 5. Înființarea regimului dualist. Promisiunile făcute Românilor. Legile naționalităților. Desființarea autonomiei Transilvaniei. Regimul dualismului. Starea Românilor sub acest dualism. Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

Arestat. Foia socialistă »Vorwärts« din Berlin, care adese pșcă pe împăratul Germaniei, în nr. dela 16 l. c a scris, că împăratul voiește să-și zidească un castel pe insula Bichelswerder, lângă Spandau, și că insula va fi închisă, să nu umbie nimeni pe acolo afară de oamenii împăratului »Nordd. Allg. Ztg.« a desmintit aceasta știre, cum și mareșalul de curte Trotha. »Vorwärts« vestește acum, că redactorul ei a fost prins din pricina, că a dat în vileag aceasta știre, despre care ea susține de nouă că e adevărată.

Esposiții universale. La 1906, cum spun foile engleze, se va aranja în Londra o mare esposiție universală, care întrece toate cele de până acum, atât în mărime cât și în bogăție.

În anul viitor 1904, se face o esposiție universală în St.-Louis (America).

Sfințire de biserică. Senatul și poporul român din Sărăuad invită la sfințirea de biserică și școală, ce se vor săvârși în Sărăuad (T-Szarvad) la 30 Aug. n. 1903. Începutul la 8 ore dimineața Pentru senat și popor: G Stanciu, preot local; M haiu Oșan, prim curator bis. Cu ocaziunea aceasta tine rimea academică din Sălagiu și părțile marginase aranjează o petrecere cu dans în Tășnad, în hotelul central de acolo în favorul biserice și școalei gr-cat române din Sărăuad. Patron: marele dăruitor și binefăcător al biserice și școalei din Sărăuad dl Stefan Oșan Havasi, proprietar în Cluj. Presidentul comitetului aranjator este Georgiu Stanciu, președinte.

Foc uriaș în Budapesta. Luni seara, pe la 7 ciasuri a izbucnit în »Párisi Nagy Aruház«, un magazin mare de mărfuri din Budapesta un foc îngrozitor, care a mistuit întreg palatul, scărând o mulțime de morți.

Pe cât s'a putut constata până acum, focul s'a iscat așa, că galantarul al 4-lea, în urma unei schinte electrice, s'a aprins. Focul în câteva minute sa lătit grozav, așa că în curând palatul întreg era o mare de flăcări. În magazii pe vremea izbucnirii focului se aflau vre-o 65-70 calfe, și vre-o 200 mușterii, în etaje vre-o 40-45 inși.

Scenele ce s'au petrecut nu se pot descrie. Pompierii sosiți în grabă și au întins pânzele sub ferestri și invitau locuitorii să sară, dar' parte nu îndrăsneau, parte nu săreau în pânzătura întinsă. Dintre 19 inși câți au sărit, mai mulți inși au căzut pe trotuar, rămânând morți.

Focul s'a întins și la casa din vecini, un palat cu 3 etaje. La 10 ore ardeau deja ambele palate. Cu mare greu au reușit pompierii să restrângă focul. Mai târziu le succese a intra și în palat, de unde rind pe rind scoteau cadavre arse scrum.

În spitalul Rokos sânt 14 morți și greu răniți. Între cei 14 morți este și soția proprietarului magaziei, d-na Goldberger, care sărind din etajul I și-a frint grumazii. Hărărit nu se știe încă numărul morților.

Furtună în Paris. O puternică furtună s'a deslăntuit Duminică după amiază asupra orașului Paris urmată de o ploaie vijelioasă. Marea cantitate de apă căzută a înecat câteva case și a întrerupt circulațiunea în mai multe strade, schimbate în adevărate lacuri și ruri. În urma scufundării canalelor din curtea ministe ului de comerț, doi lucrători au fost greu răniți. S'au mai înțemplat și alte nenorociri.

Impotriva steagului unguresc. În Croația earăș s'au întemplat turburări săngerose din pricina steagului unguresc. Eată cum s'au petrecut lucrurile:

La gara din Zapresici s'au arborat la 18 August n (zua nașterii Maj. Sale) steagul croat și maghiar. Pe la 10 ore s'a adunat din din Zapresici și satele învecinate un mare număr de țărani la fața locului. Aceștia împărțiți în trei grupe încunjurară gara și cerură să se ia jos steagul maghiar. Cererea nu li s'a împlinit. Atunci o fetiță croată de 12 ani s'a suit într'un castan, voind să ia jos de pe ramurile pomului steagului maghiar. În același timp din toate părțile au fost atacați cu pietrii gendarmii cari erau de față. Văzând gendarmii, că nu pot liniști pe țărani, 6 din ei au pușcat în mulțime. Doi țărani au murit unul a fost rănit greu și unul mai ușor. Fetița, care se suise în pom s'a spăriat și a căzut jos, dar' nu s'a rănit. Țărani s'au împrăștiat, dar' s'au adunat earăși la un loc, au mers la casa comună și au încuiat poarta cu 2 scânduri puse cruciș peste poartă. Într-aceea a venit comisiunea investigatoare din Zagreb însoțită de o companie de soldați. Un ofițier dela judecătorie a mers înainte în comună, dar' țărani l-au prins și bătut strașnic. Au venit în fine soldații și l-au scos din mâinile țăranelor infuriți. Comisia a arestat foarte mulți țărani.

La înmormântarea celor morți s'au făcut earăși demonstrații împotriva Ungurilor.

Menotti Garibaldi, unul din fiii vestitului Giuseppe Garibaldi, care a luptat atât de vitejește pentru eliberarea și unitatea Italiei, a încetat din viață în Roma.

Consistor plenar s'a ținut după cum scrie »Unirea« Sâmbătă în 15 August în Blaj. S'au prezentat la ședință pe lângă Rss. canonici și asesorii consistoriali din gremiu și 15 purtători ai oficiilor protopopești. Faptul acesta a fost relevat și de I. P. S. Dl Metropolit, care în vorbirea de deschidere și a ținut de plăcută datorie să mulțumească p. ou. membrii esteri ai consistoriului, că chiar acum în toial lucrului de vară au benevoit a participa la ședință, dovind prin aeeasta alipire față de a ezemintele și dragoste către interesele sf noasre biserice. P. on Stefan Pop a raportat despre progresul în studii a stipendiștilor din diversele fundațiuni administrate de Veneratul Capitlu Metropolitan în a. școl. 1902/3. Au beneficiat 134 de studenți: 5 mediciniști, 35 juriști, 6 tehnici, 2 cadeti, 1 comercialist, 1 montanist, 4 preparanți, 77 gimnasiști și 3 elevi a școalei de fete. Sîma tuturor stipendiilor este 31244 cor. Pentru a șol. 1903/4 s'au dat în concurs 40 stipendii. M. On. Emil Viciu a-ată, că 8 studenți au concurat după stipendiul din f. »Seminarul tinerimii«, l-a obținut Victor Vancea, stud. cl. V. gimn. având să locuească în Internatul de băieți. Pentru a fi primiți în Internatul de băieți au petiționat 123 studenți. Au fost primiți 116, între cari vor fi 99 cu plată iotregă. 7 bursieri de ai fondului Vancea și 10 bursieri din f. Br. Ursu. În Internatul de fete au fost primite 18 e eve de ale școalei de fete. Pentru primirea în cler au suplicat 39 de studenți, 11 au fost respinși dela început neavând testimoniul de maturitate în ordine ori fiind din altă diecesă. Din cei rămași abia 12 au putut fi primiți. Cei primiți sânt: 1 Alexandru Rusu, din Șeulia-de-câmpie, va merge în seminarul central din Budapesta. 2 Adrian Oțoiu, din Cetea. 3 Aurel Esca din Porumbacul-superior. 4. Gavrilă Hinte, din Bala. 5 Emil Pop Măca, din Tritul-super. 6. Clemente Petrașcu, din Drâmbariu. 7 Laurențiu Nicoară din Lupșa. 8. George Nicoara, din M. Gheșu. 9. Septimiu Sever Popa, din Cergăul-mare. 10 Victor Stoica, din Veneția-inf. 11. Emil Petran, din Almașul-mare și Aral Gaja din Șonfalău.

„Transsylvania“, banca de asigurare. În timpul secerișului, tocmai în aceea perioadă din viața agriculturului, în care el mai mult e aplicat prin încheierea de asigurări contra focului a să apăra de pagube, agenți vicleni dela institute de concurență și au luat rolul de a agita contra institutului nostru.

Pe când noi am decis cașarea agenturilor noastre din Ungaria-superioară, ca să ne consolidăm prin eliminarea acestui ram de operațiune nesănătos să trimbiță pretotindenea, că disolvăm iustitutul nostru. Aceasta e cu totul neadevărat și e curat o invenție de-a agenților, cari prin aceasta voiesc cu deosebire a reținea pe economii nostri de-a face asigurări la institutul nostru. Căci dacă peste tot noi esistăm de 35 ani, ne împlinim punctual toate obligațiunile. nu adunăm milioane pentru acționari poftitori de bani, ci nisuiim, ca prin premii ieftine, prin estimarea grabnică și jusă a pagubelor și prin punctuala plătire a pagubelor, să satisfacim așteptărilor celor asigurați la noi — alte institute de asigurara, cari lucrează numai pentru a obține dividende mari, nu ne privesc cu ochi buni.

Noi din contră nu ne vom lăsa duși în rătăcire prin toate aceste agitații. Noi vom lucra și mai departe întocmai în acelaș mod solid și liniștit, cum am făcut o aceea în decurs de o etate de om, spre binele celor asigurați la noi și nu pentru buzunarele unor acționari lacomi. Și precum noi, în butul tuturor atacurilor nenumărate, în butul agitațiilor repetate, am lucrat 35 ani, ca un institut de folos general, tot asemenea vom observa și mai departe la principiul nostru solid: de-a grijii numai de interesele membrilor asigurați la noi. Direcțiunea.

La manevrele împărătești, ce se țin acum pe la Lipova, România va fi reprezentată prin un oficer superior și dl maior Exarcu.

La seminarul „Andreian” din Sibiu a fost ales de profesor la teologie dl Dr. Aurel Crăciunescu, absolvent al facultății teologice dela universitatea din Cernăuți. Seminarul a câștigat de sigur o bună putere de școală.

Soartea asentărilor. E deja mai mult decât sigur, că asentări în anul acesta nu se vor mai pute ține, chiar de s'ar aplana crisa acum, căci nu mai e vreme. Să vorbește, că în schimb vor fi reținuți până la 1 Ianuarie 1904 toți soldații, cari au servit 3 ani, ceea-ce se poate după lege, ear' la 1 Ianuarie, dacă nici până atunci nu s'ar pute face, asentările, se vor chiuma la arme rezerviștii din reserva deosebită.

Cum lucră alții. În 1900 despărțământul științelor sociale din asociația universității tehnice din Charlottenburg hotărî să furdeze cursuri pentru lucrători. Sînt mai bine de 30 de ani, de când niște studenți englezi au încercat lucrul acesta, și au isbutit să fundeze Toynbee Hall, așezământ care s'a deschis în 1884 și a ajuns centrul unei lucrări bogate. Tot cu același scop studenții danezi au fondat în 1882 »Liga studenților«, care organizează conferențe, răspândește scrieri populare, face cursuri de seară etc.

În Suedia două esociații de studenți, una liberală și cealaltă conservatoare, își fac concurență, din care folosesc lucrătorii. O a treia asociație se chiamă »Studenți și lucrători«, și are ca scop apropierea claselor. În Franța, s'au creat universități populare. La rîndul lor, studenții germani au intrat în mișcare. Cursuri complimentare libere pentru lucrători, au început în vara 1901. Acolo se predă: calculul, algebra, tehnologia, vîeața și operile lui Schiller (vara 1901); limba germană, calculul, geometria, mecanica, himia, geografia, (varna 1901—1902) etc Cursurile sînt urmate de deprinderi practice.

Comisiunea de organizare a cursurilor are întrevederi regulate cu reprezentanți de ai auditorilor, ca să afle ce trebuințe și dorințe au.

Studenții din Breslau și din Lipsca au fondat și dînsii cursuri analoge. Oare studenții nostri universitari n'ar pute face și ei ceva pentru cultivarea țeranului și meseriașului român?

Cale bună Duminecă dimineața au trecut pela Predeal 93 israeliți din România, în mare parte copii și soții ale emigranților de mai nainte. Din aceștia 114 au părăsit România sub îngrijirea societății »Ica«. Emigranții erau din orașele Iași, Băcău, Focșani, Vaslui, și s'au întâlnit cu toții în gara Ploești, de unde prin Predeal au părăsit țara, ducîndu-se o parte din ei la Montreal (Canada), ear' alții la Londra.

Școală înaltă pentru gazetari Universitatea din Berna (Elveția) a publicat programul seu pentru școala înaltă de gazetari. Acest program a fost împărțit în șase semestre și conține toate materiile, pe care trebuie să le poseadă un om chemat a scrie în gazete și a lumina pe oameni prin tipar.

Tinerimea »Jună« din Tilișca aranjează Duminecă, în 17/30 August o petrecere de vară în numitul loc »Arinii Gruului« seara în »Localul școalei«. Prețul de intrare benevol. Venitul curat se va destina bibliotecii școalei.

Monede comemorative. Regele Petru I. al Sîrbiei a lăsat să se bată monede comemorative sau de aducere aminte a alegerii lui de rege și a reîntoarcerii familiei Carageorghievici pe tronul Sîrbiei. Monedele au pe o parte chipul regelui și inscripția: »Petru I. regele Sîrbiei«, ear' pe cealaltă următoarele cuvinte: În amintirea alegerii regelui Petru I. Monedele s'au împărțit ministrilor, deputaților, oficerilor etc.

Regele Italiei, după cum scrie »Figarro«, va merge în Paris pe la mijlocul lui Octomvrie. Să crede, că și regina Elena îl va însoți.

La școala civilă de fete a »Asociațiunii« au fost reales ca prof: interimal dl Lucian Borcia, ear' de profesoară a fost aleasă d-ra Eugenia Bardossy, fica dlui inspector reg. în retragere Iuliu Bardosy din Sibiu. D-ra Eugenia Bardossy a fost numită tot acum de ordinariatul episcopesc din Alba-Iulia de profesoară ordinară la școala civilă din claustrul Ursulinelor din Sibiu. D-ra Bardossy însă va rămînea la școala »Asociațiunii«.

Profesoară de lucru de mîna a fost aleasă d-ra Buteanu din Beiuș.

Zăpadă în Tatra. Joi și Vineri, sептемăna trecută, în Ungaria de mează-noapte a fost frig neobicinuit pe vremea asta. Joi noaptea spre Vineri a nins pe munți și apa a înghețat. Munții sînt acoperiți cu zăpadă.

Focuri. Sептемănile aceste au fost aprige focuri în multe părți, arzînd bieților oameni roada unui an întreg. Mai multe casuri de focuri s'au întemplat însă în comitatul Torontal. Au ars zilele aceste roada mai multor oameni din comunele Toraculmare, Carlova, Beodra, Biled, Checia, Modos, Mocrin și Jimbolea, apoi pe moșia domnească din Cioca, unde au ars 2200 clăi de grâu și de sęcără și multe clăi de paie. Pagubele în total sînt la 40 mii cor: și bucatele în parte n'au fost asigurate. Case și zidiri economice au ars în vre-o 4 sate. S'a introdus cercetare pentru a se afla cauza acestor multe focuri.

Convocare. Adunarea generală a despărțământului XXX (Sighișoara) al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«, conform concludului dela 17 Iulie c. se convoacă în comuna Saeș pe Duminecă în 7/20 Septemvrie c. la 2 ore d. a. în școala română de-acolo. La aceasta adunare sînt rugați a participa toți membrii despărțământului cât și toți aceia, cari cunoscînd scopul măreț al acestei instituțiuni culturale române, se interesează de înaintarea ei. În special roagă pe onorata preoțime a influența împreună cu iubita învățătorime asupra poporului și a-l invita, ca și el împreună cu fruntașii să participe la adunarea generală din chestiune.

Dintre obiectele de pertractare amintim: Comunicarea ordinelor comitetului central dto 8/XI 1902. Nr. 758 și dto 13/XI 1902 acelaș nr. și în fine invitarea comitetului central la prenumărarea »Enciclopediei Române«. — Raportul general al comitetului, al cassarului și al bibliotecarului, — Alegerea comisiunilor pentru înscrierea membrilor noi etc. și raportul acelor comisiuni. Director: D e m. Moldovan, protopop.

Consul rusese în Cernăuți. De nouă consul al Rusiei, în capitala Bucovinei, a fost numit dl Doliw-Dom-Crovolsky.

Alegere de învățatori. În ziua sf. praznic »Schimbarea la față« s'a făcut alegere de 2 învățatori în com. Vale, (l Seliște). Au fost aleși cu unanimitate dnii I. Chioariu și C. Tipuriță; ambii fii vrednici din comuna Vale. Alegerea a fost condusă cu mult tact de dl protopop al Seliștei, Dr. I. Stroia. Preotul local, dl G. Ittu, s'a retras dela votare.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. M. în Ch. Vom întreba un doctor și înrul viitor îți vom răspunde.

G. M. în Boga-m. Cartea n'a apărut încă, când va apăre rom vesti.

I. B. în Galeș. Triod afli la librăria archid. în Sibiu; acolo vei ști și prețul. — De adresa lui I. facem întrebare.

Pentru Românii din America. Ne rugăm a ne comunica, cel care știe, adresa lui Dumitru Iridon, din Apoldul-mare, dus la America. O cercă un prietin.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografiei« Iosif Marschall.

Fetițe de școală

se primesc în cuartir și vipt.

Informațiuni la administrațiunea acestei foi.

85 2—3

O familie

de funcționar (germană) primește în cost și cuartir băieți de școală sau fete, cărora la dorință li-se dă și instrucție.

Adresa se află la administrația acestei foi.

Copii de școală

se primesc în cost și cuartir la d-șoarele: **Gerie**, strada Wiesen nr. 21 în Sibiu.

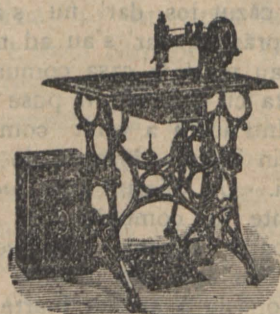
82 2—2

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

8 20—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile uzeșinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sînt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Anunț.

Un învățator calificat de present aplicat la o asociațiune de consum ca contabil-cassar de aproape 2 ani, caută aplicare ca cantor bisericesc, dirigent de cor, scriitor în atare cancelărie ori banca românească, eventual ori și ce altă ocupațiune modestă cinstită.

Cei interesați să se adreseze la administrațiunea foii. 2-3 83

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de primăvară

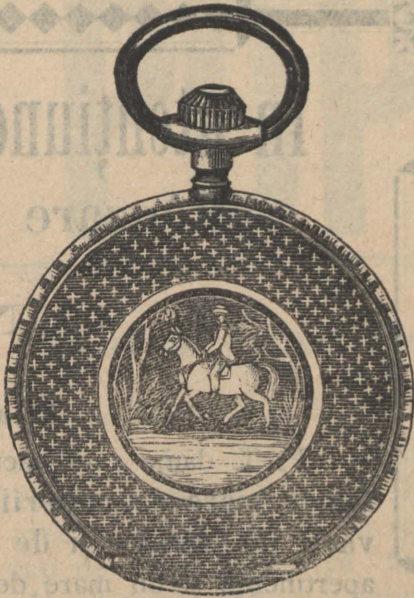
noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru **pardi-siuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 70 6—

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

— Cel mai mare deposit —

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 61 8-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu copetiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire, ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare specialității tipografice, cum sunt:

tipărire de cărți, ziare, placate,

circulare, tot soiul de tipărituri

și lucrări de accidente.

Cumpărând tipografia soc. pe acții „Tipografia“, în urma unei praxe de 30 ani, sunt în stare a ține concurența cu ori-care tipografie și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă

Iosif Marschall.

FERNOLENDT

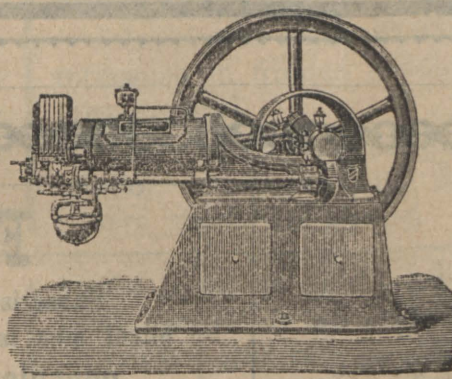
Vaccs de ghetete și papuci,

Liferantul curții ces. și reg. Expositia Paris: Medalia de aur.

cel mai bun din lume, se svintă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Iniințat la anul 1832. — Depositul fabricii Vienna I. Schulerstrasse nr. 21.

4 51-52

Se capătă în toate locurile.

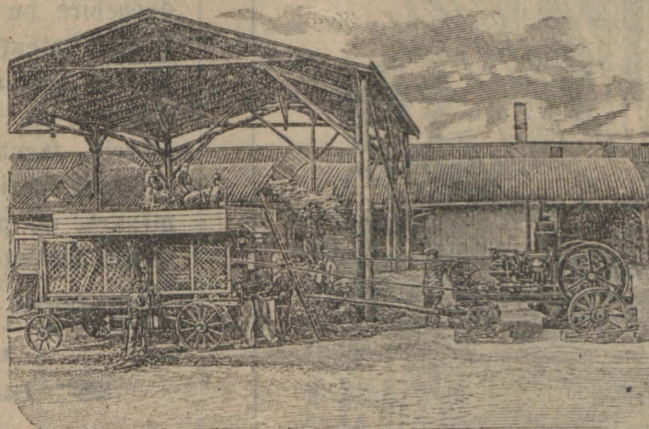
De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mina, mînarea ușoară, siguranța folosirei.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini
Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.
Informațiuni, planuri și preliminar de prețuri se dau gratuit. 10 8-12

Anunț.

Rămășița din Făgăraș a răposatului Ioan Pop, argăsitor, constatătoare din o casă, în strada Timarilor Nr. 371 și din o moșie aparținătoare acesteia, de circa 8 jughere catastrale, de clasa primă și așezată aproape de oraș, e de vândut din mână liberă.

Informații mai de aproape se pot avea la domnul

Mihail Maschalko,
comercia t în Sibiu

86 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător-director la școala comunală din Racovița cu termenul de 12 Septembrie st. n. 1903 se descrie concurs pe lângă emolumentele:

1. 768 cor salariu anual dintre cari: 600 cor. solvibile din casa fondului școlastic grănițeresc; ear' 168 cor ajutor de stat! Solvitu salariu în rate lunare anticipative.
2. 48 cor. relut de quartir solvite din cassa alodială.
3. 32 cor. relut de lemne solvite din cassa alodială.
4. 50 cor. solvite din cassa bisericii gr.-cat din Racovița pentru instruirea tinerimei în cântările bisericesti precum și înființarea și conducerea unui cor bisericesc.
5. 1/4 jugher grădină.
6. Quinquenalele legale.

Dela concurenți se pretirde să știe bine limba maghiară în vorbire și scriere pentru a purè duce corespondența cu inspectorul de școale și oficiile administrative, fiind totodată și secretarul scaunului școlar.

Ar fi de dorit ca petenții să se prezinte în persoană spre a-și arăta aptitudinea în cântările bisericesti.

Documente'e instruate conform legii se se aștearnă subscrisului presidiu.

Racovița com. Sibiuului p. u. F.-Sebeș.

Președin'ele scaunului școlar comunal:

Valeriu Florean,
preot gr.-cat.

88 1-1

In atențiune, pentru p. t. dame.

Vândare cu prețuri reduse

la

C. Nedelkovits

Sibiu

Piața mare nr. 2.

87 1-3

P. T. dame sânt făcute atente în special asupra depositului foarte mare de materii de stoffe de dame pentru sezonul de vară, de toamnă și de iarnă, pe lângă tot soiul de chiteala și apertinențe și un mare deposit de jachete și paltoane.

Cu prețuri foarte scăzute.

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voe a aduce P. T. publicului la cunoștință, că 'mi-am mutat

atelierul de tîmplar

din cauza strimtorării localităților din strada Rațelor în casa mea proprie

strada Margarethen nr. 8

unde voi lucra și pe mai departe toate lucrările ce se țin de tîmplărie cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acum, semnez

Cu toată stima

Emil Petruțiu, tîmplar,

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

84 2-6

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu cufunde ca alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plățire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăell-mare Nr. 8.

2 10-26